

**UCHWAŁA NR XL/366/22
RADY MIEJSKIEJ W GRODKOWIE**

z dnia 28 września 2022 r.

w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Grodkowie

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.^[1]) oraz art. 229 pkt 3 i art. 239 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735 ze zm.^[2]) uchwała się, co następuje:

§ 1. Skargę złożoną w dniu 19 sierpnia 2022 r. na działalność Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Grodkowie:

- 1) w części dotyczącej odmowy przyznania zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego- podtrzymuje się poprzednie stanowisko wyrażone w uchwale Nr XXXVII/309/22 z dnia 27 kwietnia 2022 r w sprawie rozpatrzenia skargi na Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej uznające skargę za bezzasadną;
- 2) w części dotyczącej odmowy świadczenia pielęgnacyjnego- uznaje się za bezzasadną, z przyczyn określonych w uzasadnieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącej Rady Miejskiej w Grodkowie zobowiązując ją do przesłania Skarżącej niniejszej uchwały wraz z uzasadnieniem.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Jadwiga Demska

---

^[1]Dz. U. z 2022 r. poz. 583, poz. 1005 i poz. 1079

^[2]Dz. U. z 2021 r. poz. 1491 i poz. 2052, z 2022 r. poz. 1301

Załącznik do uchwały Nr XL/366/22
Rady Miejskiej w Grodkowie
z dnia 28 września 2022 r.

Uzasadnienie

Pismem z dnia 1 sierpnia 2022 r., (data wpływu do urzędu 19 sierpnia 2022 r.) Skarżąca złożyła skargę na działalność Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Grodkowie.

Zarzuty wynikające z treści skargi dotyczą odmowy przyznania zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego na zakup żywności oraz odmowy przyznania świadczenia pielęgnacyjnego.

Zgodnie z art. 229 pkt 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego, organem właściwym do rozpatrzenia skargi dotyczącej zadań lub działalności kierowników gminnych jednostek organizacyjnych, w tym przypadku Ośrodka Pomocy Społecznej jest Rada Miejska.

W dniu 24 sierpnia 2022 r. Przewodnicząca Rady Miejskiej w Grodkowie poinformowała Skarżącą, że skarga nie może być załatwiona w ustawowym terminie z uwagi na fakt, iż najbliższa sesja Rady Miejskiej została zaplanowana i odbędzie się w drugiej połowie września 2022 roku i w związku z tym rozpatrzenie skargi nastąpi do dnia 30 września 2022 r.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji na posiedzeniu w dniu 14 września 2022 r. oraz w dniu 21 września 2022 r. badając skargę zapoznała się z treścią wyjaśnień pisemnych oraz wysłuchała wyjaśnień złożonych przez Kierownika Działu Świadczeń Ośrodka Pomocy Społecznej w Grodkowie i stwierdziła, co następuje:

- 1) Zarzuty przedstawione w skardze dotyczące odmowy zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego stanowią powtórzenie zarzutów skargi złożonej w dniu 21.02.2022 r. (data wpływu do Urzędu Miejskiego) na Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Grodkowie w sprawie odmowy zasiłku celowego na zakup żywności i specjalnego zasiłku celowego. Skarga została uznana za bezzasadną uchwałą Nr XXXVII/309/22 Rady Miejskiej w Grodkowie z dnia 27 kwietnia 2022 r. w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Grodkowie. W związku z powyższym rozpoznając skargę w zakresie odmowy przyznania zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego, zastosowanie znajduje art. 239 § 1 KPA.

Zgodnie z art. 239 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego, w przypadku gdy skarga, w wyniku jej rozpatrzenia, została uznana za bezzasadną i jej bezzasadność wykazano w odpowiedzi na skargę, a skarżący ponowił skargę bez wskazania nowych okoliczności – organ właściwy do jej rozpatrzenia podtrzymał swoje poprzednie stanowisko z odpowiednią adnotacją w aktach sprawy – bez zawiadamiania skarżącego w części skargi dotyczącej odmowy przyznania zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego.

- 2) Odnosząc się do odmowy świadczenia pielęgnacyjnego ustalono, że w dniu 07.03.2022 r. mąż Skarżącej złożył wniosek o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego w związku z opieką sprawowaną nad niepełnosprawną żoną. Skarżąca legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności wydanym na czas określony przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności. Orzeczenie ważne jest do 29.02.2024 r., ustalony stopień niepełnosprawności datuje się od 24.01.2022 r. Z orzeczenia wynika, że niepełnosprawność istnieje od 30-go roku życia.

Ustalono, że mąż Skarżącej w związku z opieką sprawowaną nad żoną nie składał wniosku i nie pobierał specjalnego zasiłku opiekuńczego. Oświadczył, że w lutym 2022r. zakończył zatrudnienie poza granicami kraju. Obecnie przebywa w Polsce i nie pracuje. W oświadczeniu z dnia 07.03.2022 r. nie sprecyzował daty złożenia wypowiedzenia z pracy, oświadczył natomiast, że powodem złożenia wypowiedzenia z pracy była konieczność sprawowania całodobowej opieki nad żoną.

Przeprowadzony w dniu 23.03.2022 r. wywiad środowiskowy potwierdził fakt sprawowania opieki nad żoną. Podczas wywiadu stwierdzono, że Skarżąca jest w sposób prawidłowy otoczona opieką przez męża, który zajmuje się nią 24 godziny na dobę.

W dniu 13.05.2022 r. mąż Skarżącej przedstawił dokument, w którym potwierdzono rezygnację z zatrudnienia w dniu 18.02.2022 r.

Mąż Skarżącej w świetle przepisów Kodeksu opiekuńczego jest osobą, na której ciąży obowiązek alimentacji na rzecz żony. Małżonek należy bowiem do kręgu osób obciążonych powinnością o cechach obowiązku alimentacyjnego, co łączy się z prawem do ubiegania się o przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego. Znalazło to odzwierciedlenie w orzecznictwie sądów administracyjnych (wyrok NSA z 30.04.2010 r., sygn. akt: I OSK 115/10, wyrok NSA z 26.03.2010 r., sygn. akt: I OSK 1699/99, wyrok NSA z 26.04.2010 r., sygn. akt: I OSK 61/10), które organ w pełni podziela.

Mąż Skarżącej nie jest osobą spokrewnioną w pierwszej linii ze Skarżącą.

Zgodnie z zapisem ustawy, świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje:

- 1) matce albo ojcu,
- 2) opiekunowi faktycznemu dziecka,
- 3) osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 4) innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy, ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności:
- 5) jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje osobom, o których mowa w ust. 1 pkt 4, innym niż spokrewnione w pierwszym stopniu z osobą wymagającą opieki, przysługuje świadczenie pielęgnacyjne, w przypadku gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- 1) rodzice osoby wymagającej opieki nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich, są małoletni lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 2) nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu, są małoletnie lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 3) nie ma osób, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Zgodnie z art. 17 ust 1b cyt. ustawy, świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała:

- 1) nie później niż do ukończenia 18 roku życia
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia.

Co prawda w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 21 października 2014 r., sygn. akt K 38/13 orzeczono, że:

- art. 17 ust. 1b ustawy o świadczeniach rodzinnych, w zakresie, w jakim różnicuje prawo do świadczenia pielęgnacyjnego osób sprawujących opiekę nad osobą niepełnosprawną po ukończeniu przez nią wieku określonego w tym przepisie ze względu na moment powstania niepełnosprawności jest niezgodny z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP.

Odnosząc się do skutków ww. rozstrzygnięcia dotyczącego art. 17 ust. 1b ustawy o świadczeniach rodzinnych, Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku wskazał że:

- orzekł o częściowej niekonstytucyjności wprowadzenia do ustawy o świadczeniach rodzinnych kryterium wieku powstania niepełnosprawności, jako przesłanki uzależniającej uzyskanie świadczenia pielęgnacyjnego,
- wyrok nie oznacza usunięcia tego kryterium z ustawy,
- nie stanowi również podstawy do uchylecia decyzji, które już przyznały prawo do świadczenia pielęgnacyjnego,

- nie kreuje także nowego prawa do żądania świadczenia przez opiekunów dorosłych osób niepełnosprawnych, jeżeli niepełnosprawność ich podopiecznych powstała już po okresie dzieciństwa.

W związku z powyższym, obowiązywanie art. 17 ust. 1b ustawy o świadczeniach rodzinnych, zgodnie z którym świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała nie później niż do ukończenia 18. roku życia (lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25. roku życia), nie jest żadną interpretacją, wykładnią ani wytyczną Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej tylko wynika wprost z ww. wyroku TK, powszechnie dostępnego od wielu lat m.in. na stronie internetowej TK także dla pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej zajmujących się bezpośrednią realizacją ww. ustawy.

Należy podkreślić, że zgodnie z zasadą legalizmu wyrażoną w art. 6 kodeksu postępowania administracyjnego, organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa.

W związku z powyższym, przytoczony wyżej art. 17 ust. 1b ustawy o świadczeniach rodzinnych, w świetle jednoznacznie wskazanych przez sam Trybunał Konstytucyjny, wskazanych wyżej skutków ww. wyroku, niezależnie od zmiennych rozstrzygnięć organów odwoławczych, czy sądów administracyjnych (które są wiążące w danej indywidualnej sprawie w której zostały wydane), pozostaje obowiązującym przepisem prawa.

Poprawienie stanu prawnego w tym zakresie należy wyłącznie do ustawodawcy a organ realizujący ustawę o świadczeniach rodzinnych zgodnie z art. 6 KPA zobowiązany jest do dosłownego realizowania art. 17 ust. 1b w/w ustawy jako pozostającego nadal obowiązującego i aktualnego przepisu prawa.

W czerwcu 2022r. tut. Ośrodek otrzymał informację od Wojewody Opolskiego o obowiązku dalszego stosowania zapisu art. 17 ust. 1b ustawy.

Zgodnie z art. 17, ust. 1b ustawy mąż Skarżącej nie spełnia przesłanek uprawniających do przedmiotowego świadczenia, albowiem niepełnosprawność osoby wymagającej opieki nie powstała nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia.

Ustalając prawo do świadczeń tut. Ośrodek winien stosować przepisy prawa zawarte w ustawie o świadczeniach rodzinnych. Powyższe przepisy są bezwzględnie obowiązujące, a wydane na ich podstawie decyzje administracyjne nie mają charakteru uznaniowego.

Wskazać tu należy że świadczenie pielęgnacyjne przysługuje pod warunkiem spełnienia wszystkich warunków określonych w ustawie o świadczeniach rodzinnych. Nie ma możliwości wybiórczego traktowania zapisów ustawy. Tym samym niespełnienie jednego kryterium powoduje brak uprawnienia do żadanego świadczenia.

Ośrodek jest w stałym kontakcie z rodziną. Kierownik Działu Świadczeń podczas rozmowy wyjaśniała mężowi Skarżącej tryb postępowania oraz uprzedziła, że jako organ pierwszego stopnia nie mamy możliwości pozytywnego rozpoznania jego wniosku. Poinformowano ww. o innych możliwościach pozyskania środków finansowych na podstawie obecnego stanu tj. zasiłek rodzinny na dzieci, renta z tytułu niezdolności do pracy.

Decyzją z dnia 23.06.2022 r. nr DŚ.5211.24.2022 odmówiono mężowi Skarżącej prawa do wnioskowanego świadczenia. Od wydanej decyzji ww. złożył odwołanie. Obecnie trwa postępowanie przez Samorządowym Kolegium Odwoławczym w Opolu. Z posiadanych informacji wynika, że sprawa będzie załatwiona w terminie do 17 października 2022 r. Ośrodek nie ma wpływu na termin rozpoznania sprawy, ale przekazując akta sprawy prosił o potraktowanie sprawy jako pilnej.

Trudna sprawa odmów prawa do świadczenia pielęgnacyjnego dotyczy Ośrodków w całym kraju, tut. OPS nie jest odosobniony, jako organ realizujący zadanie nie może samowolnie decydować o słuszności i dokonywać oceny ministerialnych wykładni przepisów.

Ośrodek kontaktował się telefonicznie z Opolskim Urzędem Wojewódzkim w sprawie procedury ustalania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, nakazano czekać, ponieważ na prośbę Ośrodków z całego województwa, Wojewoda Opolski zwrócił się do Ministerstwa o wydanie opinii prawnej w zakresie dalszego stosowania zapisów art. 17 ust. 1b ustawy. W czerwcu 2022 roku z Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego do wszystkich ośrodków działających na Opolszczyźnie wysłana została informacja o stanowisku Ministerstwa w sprawie interpretacji przepisu art. 17 ust. 1b ustawy o świadczeniach

rodziny z zaleceniem stosowania. Pan Dyrektor Departamentu Polityki Rodzinnej ponownie wskazał, że stanowisko Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej nie jest żadną interpretacją, stanowiskiem czy wykładnią lecz wynika wprost z wyroku i uzasadnienia wyroku Trybunału Konstytucyjnego.

Opinia prawna Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej wiąże tut. Ośrodek i zamyka drogę przyznania świadczenia bezpośrednio przez Ośrodek.

Po otrzymaniu pisma Wojewody Opolskiego, Ośrodek nie podjął decyzji o przyznaniu świadczenia uznając, że nie ma podstaw prawnych pominięcia art. 17 ust. 1b ustawy o świadczeniach rodzinnych. Ośrodek jest odpowiedzialny za realizację zadania, ponosi również odpowiedzialność za wydatkowane środki z budżetu państwa. Niedopuszczalnym jest postępowanie niezgodne z przepisami prawa z uwagi na fakt, iż pracownik oceniając sytuację danej rodziny widzi potrzebę wypłacania danego świadczenia. Ośrodek nie może również wydawać decyzji na podstawie orzeczeń organów odwoławczych czy wyroków sądów administracyjnych, gdyż są one wiążące w danej indywidualnej sprawie.

Kierownik tut. Ośrodka ponosi odpowiedzialność za realizację zadania. Niedopuszczalnym jest przyznanie i wypłacanie świadczeń w przypadku braku podstawy prawnej do jego przyznania, nawet jeśli linia orzecznicza jest jednolita w tego typu sprawach.

Odnosząc się do zarzutów Skarżącej o brak współczucia i uczuć ludzkich, stwierdza się, że empatia jest wpisana w pracę w pomocy społecznej, natomiast ocenianie i wyrażanie niezadowolenia jest rzeczą najprostszą. Nie można jednak obwiniać Kierownika o brak współczucia, bo Skarżąca (ani nikt z jej najbliższych) nigdy z nią nie rozmawiali.

W świetle powyższego Komisja Skarg, Wniosków i Petycji postanowiła uznać skargę za bezzasadną.

Rada Miejska w Grodkowie uznaje za własne ustalenia Komisji Skarg, Wniosków i Petycji. Mając na uwadze powyższe Rada Miejska w Grodkowie w oparciu o stanowisko Komisji Skarg, Wniosków i Petycji uznaje skargę za bezzasadną.

Niniejsza uchwała stanowi zawiadomienie o sposobie załatwienia skargi w rozumieniu art. 237 § 3 w związku z art. 238 § 1 kpa.